

Bog anmeldelse.

Kaplejn M. Pedersen: 1) **Lærebog i Landbrugets Regnskabsføring for Begyndere.** Pris 3 Kr. 2) **Opgave-Regnskab.** Pris 0.50 Kr. 3) **Regnskabsbog for større og mindre Landbrug** (den lille). Pris 1.25 Kr. og 4) **Regnskabsbog for større og mindre Landbrug** (den store). Pris 2.50 Kr.

Ovenstaaende Sæt af Regnskabsbøger, hvoraf Nr. 1 og 4 findes i Boghandelen, medens Nr. 2 og 3 kun faas ved Henvendelse til Forfatteren, er for de tre førstnævntes Vedkommende skrevet med det Formaal at danne Grundlag for Undervisning og praktisk Indøvelse i Regnskabsføring, medens den fjerde Bog er beregnet til praktisk Anvendelse for dem, som har arbejdet sig igennem de tre første.

I Indledningen til »Lærebogen«, hvor Forfatteren benytter Lejligheden til at fremsætte en Række for ham meget karakteristiske Bemærkninger om Regnskabsføring i Landbruget, gøres ogsaa Rede for den særlige Anledning til Bøgenes Fremkomst, og for den Anvendelse, som ønskes gjort af dem. Forfatteren gaar ud fra, at der findes 200,000 Landmænd i Danmark, som kan og bør lære at føre et simpelt Landbrugsregnskab, og at det er Landboforeningerne i Forbindelse med Folkeskolens Lærere, der skal hjælpe dem at løse denne Opgave. —

Kaptejn *Pedersen*, der selv er Formand for Hadsten og Omegns Landboforening, har vist Vejen ved inden for sin Forening at sætte et saadant Arbejde i Gang, og Lærerne paa Egnen har stillet sig velvillige overfor Tanken. Under Ledelse af Forfatteren er der gennemført 6 Dags Instruktionskursus med 2 Timers daglig Undervisning for Lærerne, og i Efteraaret er disse gaaet i Gang med lignende Kursus for Foreningens Medlemmer, af hvilke ikke mindre end 500 Landmænd, fordelt paa 22 Kredse, har fulgt Indbydelsen til det

første Kursus, hvorefter de selv skal arbejde videre med Opgave-Regnskab indtil Foraaret, da de samles paa ny til et afsluttende Kursus.

Hvor mange af disse Landmænd, der ender som praktiske Regnskabsførere i deres egen Bedrift, er det paa nærværende Tidspunkt for tidligt at udtale sig om, men Forsøget fortjener i høj Grad Opmærksomhed, og der er næppe Tvivl om, at saa langt Forfatterens egen Indflydelse rækker, vil Arbejdet give et positivt Resultat.

Men ogsaa i anden Mands Hænder frembyder de foreliggende Bøger et godt Hjælpemiddel til at bibringe Landmændene Forstaaelse af og Interesse for et simpelt Regnskab. De er skrevne med sikker Forstaaelse af, hvad det store Fler-tal af Landmænd kan tænkes at magte og fortrinsvis interessere sig for, medens alle Forsøg paa en dybere Indtrængen i Regnskabsføringens mange principielle og tekniske Tvivls-spørgsmaal er fuldstændig lagt til Side.

Den Regnskabsform, som Forfatteren med agitatorisk Styrke gør sig til Talsmand for, og som han med Klarhed og Konsekvens har gennemført, er hverken ny eller fuldkommen, men den har den store Fordel at være letforstaaelig og oversigtlig, hvilket er en Hovedbetingelse for, at den skal kunne vinde Bifald hos Begyndere.

Systemet er, baade hvad Formen og Indholdet angaar, i egentligste Forstand enkelt Bogholderi. Det omfatter i sin simpleste Form en Kassebog efter Kolonnensystemet, en Aarsopgørelse med Hensyntagen til Husholdningens Forbrug af egne Produkter og til Kreditomsætningen samt endelig en omhyggelig udarbejdet Status.

Saa længe man holder sig til et simpelt Pengeregnskab og i Hovedsagen giver Afkald paa Klarlægning af Omsætningen indenfor Bedriften, frembyder Kolonneregnskabet mange Fordele, men Ulempen ved dette System er, at det giver for lidt Bevægelighed, og det er selvfølgelig umuligt at finde en Form, der tilfredsstillende under alle Forhold. Den enkelte vil derfor, efterhaanden som han arbejder med Systemet, sædvanlig enten sprænge den oprindelige Form eller gaa over til et andet System, og saaledes vil det rimeligvis, trods Forfatterens Advarsel, ogsaa gaa mange af dem, som begynder med Kaptejn *Pedersens* Regnskabsform, og dette bør Forfatteren heller ikke græmme sig over, for saa vidt de blot magter den nye Form.

I Tilknytning til Aarsopgørelsen har Forfatteren foretaget forskellige Beregninger til Belysning af Driftsoverskudet,

den skattepligtige Indtægt, Ejendommens Forrentningsevne, Udgifterne pr. Kostdag, Arbejdsudgifterne pr. Td. Ld., det private Forbrug, Kreaturholdets og Svineholdets Økonomi etc.

Mod de her anvendte Beregningsmaader kan med Rette gøres Indvendinger af principiel Natur; men der er næppe Grund til at komme nærmere ind herpaa; jeg skal blot nævne et Par Eksempler. Naar Forfatteren saaledes til rene Driftsudgifter medregner saavel Renter som Aftægtsyndelse og private Skatter, saa kan dette muligvis være ganske praktisk, men korrekt er det efter almindelig Opfattelse ikke. Ej heller kan det kaldes korrekt ved Beregning af Aarets Driftsudgifter at medregne hele Udgiften til saadanne Grundforbedringer som Nydræning og Nybygninger; det giver et ukorrekt Billede saavel af det enkelte Aars Driftsoverskud som af Ejendommenes Forrentningsprocent.

Men som sagt, der er næppe Grund til at komme ind paa principielle Spørgsmaal; de foreliggende Bøger skal ikke bedømmes ud fra teoretiske Synspunkter, men som et praktisk Forsøg paa ad denne Vej at faa det store Tal af Landmænd i Tale paa et Omraade, hvor det hidtil har været svært at vinde Fodfæste. —

Som en fortrinlig Støtte ved Brugen af Bøgerne skal nævnes den i Tilknytning til Prøveregnskabet udarbejdede specielle Forklaring (Afsnit V), hvori Forfatteren paa en udtømmende og klar Maade behandler de Posteringer og Beregningsmaader, hvorom der kan rejses Tvivl, og i øvrigt giver en Række nyttige Vink med Hensyn til Regnskabsførings Praxis.

Det er netop et af de Fortrin, hvorved disse Regnskabsbøger adskiller sig fra forskellige andre, at Teksten er udførlig og vejledende. Derved bliver de, foruden at danne Grundlaget for den omtalte Kursusundervisning, tillige anvendelige til Selvstudium, og den omhyggelige Læser vil ved nøjagtig at følge Forfatterens Anvisninger sikkert i mange Tilfælde kunne klare sig paa egen Haand og dog naa et tilfredsstillende Resultat.

D. ^o/₁₂ 1917.

O. H. Larsen.